

## MAGYAR SZÓBELI FELVÉTELI

### Szóbeli felvételi magyar nyelv és irodalom tantárgyból nyolcadikosoknak

#### *Milyen szöveget kaphat a felvételiző és milyen feladatokat kell megoldania?*

- A felvételiző egy vélhetően nem ismert, magyar nyelvű, kisprózai szöveget kap a szóbelin. Kötelező olvasmányt tehát előre nem adunk.
- Minden szöveghez specifikusan ahhoz kapcsolódó, vizuális és grafikus elemekkel színesített feladatlapot kap a tanuló, amelyet az egész folyamat során használhat.
- Mellékelt minta feladatlap pontos képet ad arról, hogy milyen típusú szövegekkel és feladatokkal találkozhat a tanuló a felvételin, illetve hogy a vizsgáztató tanár milyen megközelítési szempontok mentén tesz majd fel neki kérdéseket. A feladatlapok az alábbi szempontok mentén szerveződnek:
  - szövegértési képességek, információ-visszakeresés:
    - a szövegben szó szerint előforduló (explicit) információ visszakeresése;
    - a szöveg egyes elemei közti kapcsolat (pl. hasonlóság vagy különbség) felismerése;
    - a szöveg több feltételnek megfelelő információjának kikeresése;
    - a szövegben szétszórtan jelen levő információk kikeresése, összekapcsolása;
    - a szövegben elrejtett, a főszövegen kívül eső információ megkeresése;
    - félrevezető információ kiszűrése;
    - a szöveg nehezen megtalálható információinak rendszerszerű átlátása, kategóriák alkotása, információk csoportosítása;
  - a szöveg összefüggéseinek felismerése:
    - a szöveg két eleme közti egyszerű logikai-tartalmi kapcsolatok felismerése;
    - a szöveg egységei közötti egyszerű viszonyok felismerése;
    - a szöveg grammatikai, stilisztikai jellemzői közötti kapcsolat felismerése;
    - a szöveg részletei közötti hasonlóság vagy különbség felismerése;
    - a cím és a szöveg közti kapcsolódás felismerése;
    - a szöveg időrendjének felismerése;
    - a szövegidőn kívüli (előtti-utáni) események kikövetkeztetése;
    - a szöveg rendjének helyreállítása;
    - a szöveg ok-okozati, rész-egész, kategória-elem viszonyainak felismerése;
    - eltérő kommunikációs célú szövegek közötti kapcsolatok felismerése;
  - szövegértelmezési képesség:
    - a fő téma felismerése;
    - egy szövegrész témájának felismerése;
    - képes beszéd, állandósult szókapcsolatok, ritkábban használt kifejezések szövegbeli jelentésének azonosítása;
    - a szöveg céljának felismerése;

- annak felismerése, hogy mit jelent egy kifejezés jelentése a szöveg kontextusában és azon kívül;
- a szöveg vagy egy szövegrészlet címmel való összefoglalása;
- a szerzői álláspont azonosítása;
- a szöveg célközönségének felismerése;
- a szöveg speciális jelrendszereinek értelmezése;
- a szöveg és kép/ábra viszonyának magyarázata;
- a szöveghez való viszonyulás, kreatív feladatmegoldási képesség.
- Fenti képességek mellett feltételezzük annak a tárgyi tudásnak a meglétét is, amelyet a központi, magyar nyelvi írásbeli feladatsor is mér (verstani, stilisztikai és leíró nyelvtani ismeretek)
- A felvételi beszélgetésen elsősorban továbbra sem csak a készen hozott tudást mérjük, hanem képességeket is: problémaérzékenységet, nyitottságot nyelvi és irodalmi jelenségek felfedezésére, megfogalmazására és értékelésére, értelmezésére.

### ***Hogyan zajlik a felvételi folyamat?***

- A szóbeli vizsga a tétel kihúzásával kezdődik.
- A felvételizőnek 30 perce van, hogy a szöveget elolvassa, abban elmélyüljön és jegyzeteket készítsen a hozzá kapcsolódó feladatlpra.
- A feladatok megoldásának nincs meghatározott sorrendje, a felvételiző saját elképzelései mentén építheti fel gondolatmenetét, így természetesen a felelet közben használhatja a szöveget is, és a feladatlapot is.
- A minta feladatain jól látható, hogy a szóbeli felvételin nem csak olyan kérdést kaphat a vizsgázó, amire egyetlen helyes válasz adható. Vannak olyan feladatok is, amiknek bizonyos határok között több különböző megoldása is lehetséges; egy jó választ erőssé vagy gyengévé az tesz, hogy a vizsgázó hogyan tud helyessége mellett érvelni.

A felvételi során arra vagyunk kíváncsiak, hogy egy probléma megoldása során a felvételizőnek hogyan sikerül együttműködnie a felvételiztetőkkel, és fordítva: hogyan tudnak a felvételiztetők együtt dolgozni a felvételizővel.